

Üldine teave - Hispaania

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [es](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

SISUKORD

- 1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?
- 2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?
- 3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?
- 4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?
- 5 Milline ametiasutus on pädev:
 - 5.1 pärimisasjades?
 - 5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?
 - 5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?
 - 5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?
- 6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).
- 7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?
- 8 Kas pärija pärib ka surnu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?
- 9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?
 - 9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?
 - 9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?
 - 9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?
- 10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.

1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?

Hispaanias on seitse erinevat pärimisõiguse süsteemi. Neid kohaldatakse vahetult Hispaanias elavate muu kodakondsusega isikute suhtes igas piirkonnas, kus kehtivad oma, mitte Hispaania õigusaktid. Hispaania kodanike suhtes kohaldatakse piirkondliku kodakondsuse kriteeriumi (seotus konkreetse piirkonnaga määratakse kindlaks Hispaania riigisisese õiguskorralduse alusel) – 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012 artikkel 36.

Testamendijärgsete korralduste puhul tuleb eristada tsiviilseadustiku kohast korda, mis on sätestatud 1889. aasta tsiviilseadustikus ja mida on muudetud mitmel korral, eelkõige alates Hispaania 1978. aasta põhiseaduse avaldamisest, ning piirkondlikke või eriõigusaktide kohast korda, mida kohaldatakse nendes autonoomsetes piirkondades, kellel on pädevused tsiviilõiguse valdkonnas (Galicia, Baskimaa, Navarra, Aragón, Kataloonia ja Balearid).

Tsiviilseadustiku kohaselt tekib pärimisõigus testamendi alusel. Üldjuhul pärimislepingut või ühist testamenti ei aktsepteerita. Testament võib olla koostatud järgmises vormis.

Avatud testament: tehakse notari juures ja on kõige levinum testamendi koostamise vorm. Notar koostab testamendi ja seega teab selle sisu. Testament vormistatakse registreeritud notariaalse dokumendina ning testamendist teavitatakse registrite ja notarite peadirektoraadi kaudu justiitsministeeriumi testamentide üldregistrit (*Registro general de Actos de Ultima Voluntad*).

Suletud testament (sellist liiki testamente enam ei kasutata): tegemist on notariaalselt kinnitatud testamendiga, mille kohaseid korraldusi notar ei tea.

Omakäeline testament: tegemist on testaatori poolt omakäeliselt koostatud väga vähelevinud liiki testamendiga, mille igal leheküljel peab olema allkiri ja kuupäev ning selline testament peab vastama teatavatele spetsiaalsetele vorminõuetele. Testament on testaatori viimane tahteavaldus.

Tsiviilseadustik on kättesaadav ametliku väljaande veebisaidil (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Nimetatud õigusakti tõlge inglise ja prantsuse keelde on esitatud järgmisel veebisaidil: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>.

Piirkondlikes või eriõigusaktides on sätestatud igas piirkonnas kehtivad pärimist käsitlevad normid, kusjuures igas piirkonnas on kasutusel erinevad ja spetsiifilised kontseptsioonid. Mõnes piirkonnas tunnustatakse ühist testamenti ja pärimiskokkulepet või -lepingut.

Piirkondlike või eriõigusaktide kohased erinormid leiab järgmiselt veebisaidilt: <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Notari juures koostatud testamendi peab selle koostanud notar registreerima – ilma et testator selleks soovi avaldaks – registrite ja notarite peadirektoraadi kaudu testamentide üldregistris, mida – nagu juba eespool öeldud – haldab justiitsministeerium. Testamendi olemasolu korral märgib registripidaja ära viimase testamendi kuupäeva, eelmised testamendid ja notari, kelle juures testament tehti. Notarite ühendused võivad anda ajakohastatud teavet notari kohta, kelle juures testament võib asuda, või selle arhiivi kohta, kust testamenti võib leida, kui asjaomane notar enam ei tegutse (<http://www.notariado.org>).

Register ei ole avalik. Registrele pääsevad juurde vaid isikud, kes suudavad pärast testaatori surma tõendada, et neil on pärimisega seoses seaduslik huvi, ning testaatori eluajal on registrele juurdepääs testatoril või tema eriesindajal. Testaatori teovõimetus korral on selline juurdepääs võimalik saada kohtumääruse alusel.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Hispaania üldise õiguse kohaselt on teatav osa pärandusest reserveeritud teatavatele sugulastele pärandi sundosana. Tsiviilseadustiku kohaselt kujutab pärandi sundosa endast sellist vara osa, mida testator ei saa laiali jagada, sest see osa on seadusega reserveeritud teatavatele pärijatele, s.t sundosa saama õigustatud isikutele.

Isikud, kellel on õigus pärandi sundosale, on:

- 1) oma vanemate ja ülenejate sugulaste lapsed ja alanejad sugulased;
- 2) eespool nimetatud isikute puudumisel oma laste ja alanejate sugulaste vanemad ja ülenejad sugulased;
- 3) lesk seaduses sätestatud korras.

Laste ja alanejate sugulaste sundosa moodustab kaks kolmandikku isa ja ema pärandvarast. Kuid isa ja ema võivad jagada ära sundosa kahest kolmandikust poole, et selle abil suurendada oma laste või nende alanejate sugulaste pärandiosa. Kolmas ja viimane kolmandik on vabalt käsutatav. Seda kolmandikku iseloomustab asjaolu, et sellega antakse õigus kogu varale, sest selle näol on üldjuhul (väheste eranditega) tegemist *pars bonorum*iga.

Eespool nimetatud autonoomsete piirkondade kohalikud või erinormid sisaldavad sundosa kohta mitmeid erisätteid. Näiteks võivad need sisaldada *pars bonorum* põhimõtet või *pars valorumo* põhimõtet. Nende põhimõtete kohaselt võib isikul olla õigus sundosale või õigus osale vara väärtusest, mis makstakse välja sularahas, ning see õigus kujutab endast tavalist nõudeõigust (nagu see on Kataloonias). Tegemist võib olla ka sümboolse sundosaga (nagu see on Navarras), mis tähendab seda, et testament sisaldab teatavat standardsõnastuses klauslit, mis tagab sundosa maksmise.

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Taas kord tuleb märkida, et Hispaanias on seitse pärimissüsteemi. Testamendijärgsete pärijate puudumisel jagatakse pärand tsiviilseadustiku alusel järgmises järjekorras: lapsed, vanemad (mõlemal juhul on abikaasal kasutusvaldus vastavalt ühe kolmandiku või poole osas pärandvarast), lesk, lahkunu sugulased ja riik. Seadusjärgse pärimise korral on pärimisõigus kuni neljanda põlve sugulastel (s.t esimese astme onu- või lelle- või täditütardel ja -poegadel). Seadusjärgse pärimise õigus sellest kaugemale ei lähe.

Kohalikud õigusaktid sisaldavad selles küsimuses erisätteid. Lisaks sellele, et pärida võivad alanejad sugulased, ülenejad sugulased, lesed ja teised sugulased, on kohalike õigusaktidega ette nähtud ka võimalus, et pärida võib autonoomne piirkond oma territooriumil ning isegi konkreetne institutsioon kõnealust küsimust käsitlevates normides sätestatud kujul ja tingimustel.

5 Milline ametiasutus on pädev:

5.1 pärimisasjades?

Pärimisõiguse ja pärandiga seotud õiguste küsimustes on otsustuspädevus kohtutel ja notaritel (lähtuvalt sugulusastmest).

Kui pärija saab pärandi Hispaanias, siis sõltumata sellest, kas ta on Hispaania kodanik või mitte, võib ta teha avalduse pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks, ka avalduse pärandi vastuvõtmiseks pärija vastutust piirava inventuuri alusel Hispaania konsuli või konsulaarülesandeid täitva diplomaatilise esindaja juures. Kuna viimased aga täidavad oma ülesandeid väljaspool Hispaaniat, ei ole nad pädevad menetlema hagita menetlusi (*expedientes de jurisdicción voluntaria*). Neid menetlevad Hispaania territooriumil notarid (näiteks pärijate avaldused seadusjärgse pärimise korral).

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Üldjuhul toimub pärandi vastuvõtmine või pärandist loobumine notari juures, kuid erijuhtudel võidakse seda teha ka kohtus. Pärandi kiirkorras vastuvõtmisest võib teada anda ka eradokumendiga. Kui on aga vaja tõendit ja tegemist on vara üleandmisega, on vaja esitada avalik notariaalne dokument. Pärandist loobumisest võidakse aga anda teada ametiasutusele, kes tegeleb pärimisega seotud küsimustega. Sellega ei ole välistatud Hispaania konsuli või konsulaarülesandeid täitva diplomaatilise esindaja sekkumine, nagu on kirjeldatud eespool.

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Üldjuhul notar, kuid arvesse tuleb võtta eelmises punktis esitatud selgitusi.

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Sundosast ei saa loobuda ega seda ei saa vastu võtta, vaid sundosa saadakse annaku või pärandina, välja arvatud juhul, kui kohus määrab makse tegemise või vara üleandmise pärandvara arvelt.

Kohtuväliste juhtumite korral menetlevad notarid üldjuhul pärandit käsitlevaid mis tahes liiki avaldusi, kusjuures arvesse tuleb võtta eelmistes punktides esitatud selgitusi.

Tuleb märkida, et Hispaania õiguse puhul sisaldavad autonoomsete piirkondade kohalikud ja eriõigusaktid erisätteid pärandi vastuvõtmise ja sellest loobumise kohta. Üldises õiguses kehtib üldreegel, et pärandi osaline vastuvõtmine või pärandist osaliselt loobumine ei ole võimalik. On olemas siiski mõned erandid, näiteks pärandiosa suurendamine, sellise eelpärija olemasolu, kes on nii pärija kui ka annakusaaja, ning mitme annakuga seotud juhtumid.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Kui pärimisõiguslike isikute vahel on saavutatud kokkulepe, viiakse pärimismenetlus läbi notari juures. Sellise kokkuleppe puudumisel toimub pärimismenetlus kohtus. Kõik toimingud tehakse ühe huvitatud isiku taotluse alusel.

Pärandi jagamist käsitlev kohtumenetlus koosneb kahest eraldiseisvast etapist:

- pärandvara inventuur ja vara väärtuse hindamine;
- vara jagamine ja jaotamine.

Poolte nõudmisel võib ka kohus võtta sekkumis- ja haldusmeetmeid seoses pärandvaraga.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Isik saab pärija või annakusaaja staatuse pärandi või annaku vastuvõtmisel. Pärandi võib vastu võtta tingimusteta või siis pärija vastutust piirava inventuuri alusel. Pärandi tingimusteta vastuvõtmine võib toimuda kas otse (avalik-õigusliku või eradokumendiga) või kaudselt (toimingute kaudu, mis näitavad isiku valmisolekut pärand vastu võtta või mida saab teha ainult pärija). Kui on aga vaja tõendit ja tegemist on vara üleandmisega, on vaja esitada avalik notariaalne dokument.

8 Kas pärija pärib ka sumnu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Kui pärand võetakse vastu tingimusteta või ilma pärandvara inventuuri tegemata, peab pärija tasuma kõik pärandvaraga seotud võlad, kusjuures võlgade tasumisel ei saa pärija piirduda vaid pärandvaraga, vaid tal võib olla vaja kasutada ka oma isiklikku vara.

Kui pärand võetakse vastu pärandvara inventuuri alusel, on pärija kohustatud tasuma pärandvaraga seotud võlad ja täitma selle varaga seotud muud kohustused vaid pärandvara ulatuses.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Kinnisvara registreerimiseks on vaja avalikku notariaalakti pärandi vastuvõtmise kohta või vajaduse korral asjaomase kohtu otsust. Sellele tuleb lisada täiendavad dokumendid, näiteks pärimisõigust tõendav dokument (testament, kokkulepe), mille alusel pärand on vastu võetud, ja pärijate avaldus ning samuti surmatunnistus ja testamentide registri väljastatud tõend.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Hispaania õiguse kohaselt ei ole pärandi hooldaja määramine kohustuslik, kuid hooldaja määramises võib teatavatel tingimustel kokku leppida pärandvara jagamise käigus.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Kui testamendis on (üldise õiguse kohaselt) nimetatud testamenditäitja, valitseb pärandvara tema.

Testaator võib testamendiga määrata ka vara audiitori (*contador partidor*), kes teeb kindlaks vara väärtuse ja jagab vara.

Üldjuhul võib määrata kolm isikut – testamenditäitja, audiitori ja pärandi hooldaja. Neil kõigil on pärandi valitsemiseks volitused, mida võib muuta testaator või kohtunik. Mõnel juhul võivad neid volitusi muuta ka pärijad.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Pärandi hooldaja peamised ülesanded on järgmised:

- pärandvara esindamine;
- korrapärane aruannete esitamine;
- pärandvara säilitamine ja mis tahes muude vajalike haldustoimingute tegemine.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Kui pärimismenetlus viiakse läbi notari juures, väljastab notar avaliku dokumendi, millel on täielik tõendusjõud.

Kui pärimismenetlus viiakse läbi kohtus, lahendatakse vaidlusalused küsimused kohtuotsusega, mis kujutab endast piisavat pärijate õigusi tõendavat alusdokumenti. Vastav otsus vormistatakse seaduses sätestatud kujul notari juures.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei

pruugi kajastada tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 18/09/2020